

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ പ്രഥമസ്കന്ധേ നവമോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ
ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ പ്രഥമസ്കന്ധേ നവമോഽധ്യായഃ ॥

സൂത ഉവാച

ഇതി ഭീതഃ പ്രജാഭ്രാഹ്മാത്സർവധർമ്മവിവിത്സയാ |
തതോ വിനശനം പ്രാഗാദ് യത്ര ദേവവ്രതോഽപതത് ॥ 1 ॥

തദാ തേ ഭ്രാതരഃ സർവേ സദശ്വൈഃ സ്വർണഭൂഷിതൈഃ |
അൻവഗച്ഛൻ രഥൈർവിപ്രാ വ്യാസധൗമ്യാദയസ്തഥാ ॥ 2 ॥

ഭഗവാനപി വിപ്രർഷേ രഥേന സധനഞ്ജയഃ |
സ തൈർവ്യരോചത നൃപഃ കുബേര ഇവ ഗുഹ്യകൈഃ ॥ 3 ॥

ദൃഷ്ട്വാ നിപതിതം ഭൂമൗ ദിവശ്ചൂതമിവാരം |
പ്രണേമുഃ പാണ്ഡവാ ഭീഷ്മം സാനുഗാഃ സഹ ചക്രിണാ ॥ 4 ॥

തത്ര ബ്രഹ്മർഷയഃ സർവേ ദേവർഷയശ്ച സത്തമ |
രാജർഷയശ്ച തത്രാസൻ ദ്രഷ്ടും ഭരതപുംഗവം ॥ 5 ॥

പർവതോ നാരദോ ധൗമ്യോ ഭഗവാൻ ബാദരായണഃ |
ബൃഹദശ്വോ ഭരദ്വാജഃ സശിഷ്ടോ രേണുകാസുതഃ ॥ 6 ॥

വസിഷ്ഠ ഇന്ദ്രപ്രഥമസ്ത്രിതോ ഗൃത്സമദോഽസിതഃ |
കക്ഷീവാൻ ഗൗതമോഽത്രിശ്ച കൗശികോഽഥ സുദർശനഃ ॥ 7 ॥

അന്യേ ച മൂനയോ ബ്രഹ്മൻ ബ്രഹ്മരാതാദയോഽഥലാഃ |
ശിഷ്യൈരുപേതാ ആജഗ്മുഃ കശ്യപാംഗിരസാദയഃ || 8 ||

താൻ സമേതാൻ മഹാഭാഗാനുപലഭ്യ വസുത്തമഃ |
പൂജയാമാസ ധർമജ്ഞാ ദേശകാലവിഭാഗവിത് || 9 ||

കൃഷ്ണം ച തത്പ്രഭാവജ്ഞ ആസീനം ജഗദീശ്വരം |
ഹൃദിസ്ഥം പൂജയാമാസ മായയോപാത്തവിഗ്രഹം || 10 ||

പാണ്ഡുപുത്രാനുപാസീനാൻ പ്രശ്രയപ്രേമസംഗതാൻ |
അഭ്യാചഷ്ടാനുരാഗാസ്രൈരന്യീഭൂതേന ചക്ഷുഷാ || 11 ||

അഹോ കഷ്ടമഹോഽന്യായും യദ്യുയം ധർമനന്ദനാഃ |
ജീവിതും നാർഹഥ ക്ലിഷ്ടം വിപ്രധർമാച്യുതാശ്രയാഃ || 12 ||

സംസ്ഥിത്യേതിരഥേ പാണ്ഡൗ
പൃഥാ ബാലപ്രജാ വധുഃ |
യുഷ്മത്കൃതേ ബഹുൻ ക്ലേശാൻ
പ്രാപ്താ തോകവതീ മുഹുഃ || 13 ||

സർവം കാലകൃതം മന്യേ ഭവതാം ച യദപ്രിയം |
സപാലോ യദ്യശേ ലോകോ വായോരിവ ഘനാവലിഃ || 14 ||

യത്ര ധർമസുതോ രാജാ
ഗദാപാണിർവൃകോദരഃ |
കൃഷ്ണോഽസ്ത്രീ ഗാണ്ടിവാ ചാപം
സുഹൃത്കൃഷ്ണസ്തതോ വിപത് || 15 ||

ന ഹ്യസ്യ കർഹിച്ചിദ്രാജൻ പുമാൻ വേദ വിധിത്വിതം |
യദ്വിജിജ്ഞാസയാ യുക്താ മുഹ്യന്തി കവയോഽപി ഹി || 16 ||

തസ്മാദിദം ദൈവതന്ത്രം വ്യവസ്യ ഭരതർഷഭ |
തസ്യാനുവിഹിതോഽനാഥാ നാഥ പാഹി പ്രജാഃ പ്രഭോ || 17 ||

ഏഷ വൈ ഭഗവാൻ സാക്ഷാദാദ്യോ നാരായണഃ പൂമാൻ |
മോഹയൻമായയാ ലോകം ഗുഹ്യശ്ചരതി വൃഷ്ണീഷു || 18 ||

അസ്യാനുഭാവം ഭഗവാൻ വേദ ഗുഹ്യതമം ശിവഃ |
ദേവർഷിർനാരദഃ സാക്ഷാദ്ഭഗവാൻ കപിലോ നൃപ || 19 ||

യം മന്യസേ മാതുലേയം പ്രിയം മിത്രം സുഹൃത്തമം |
അകരോഃ സചിവം ദൂതം സൗഹൃദാദഥ സാരഥിം || 20 ||

സർവാത്മനഃ സമദ്യശോ ഹൃദ്യയസ്യാനഹങ്കൃതേഃ |
തത്കൃതം മതിവൈഷമ്യം നിരവദ്യസ്യ ന ക്വചിത് || 21 ||

തഥാപ്രേകാന്തഭക്തേഷു പശ്യ ഭൂപാനുകമ്പിതം |
യൻമേഽസുംസ്ത്യജതഃ സാക്ഷാത്കൃഷ്ണോ ദർശനമാഗതഃ || 22 ||

ഭക്ത്യാഽവേശ്യ മനോ യസ്മിൻ വാചാ യന്നാമ കീർതയൻ |
ത്യജൻ കലേവരം യോഗീ മുച്യതേ കാമകർമ്മഭിഃ || 23 ||

സ ദേവദേവോ ഭഗവാൻ പ്രതീക്ഷതാം
കലേവരം യാവദിദം ഹിനോദ്യഹം |
പ്രസന്നഹാസാരൂണലോചനോൽലസ -
ൻമുഖാംബുജോ ധ്യാനപഥശ്ചതുർഭുജഃ || 24 ||

സൂത ഉവാച
യുധിഷ്ഠിരസ്തദാകർണ്യ ശയാനം ശരപഞ്ജരേ |
അപൃച്ഛദ്വിവിധാന്ധർമാന്യുഷീണാം ചാനുശൃൺവതാം || 25 ||

പുരുഷസ്വഭാവവിഹിതാൻ യഥാവർണം യഥാശ്രമം |
വൈരാഗ്യരാഗോപാധിഭ്യമാമ്നാതോഭയലക്ഷണാൻ || 26 ||

ദാനധർമാൻ രാജധർമാൻ മോക്ഷധർമാൻ വിഭാഗശഃ |
സ്ത്രീധർമാൻ ഭഗവദ്ധർമാൻ സമാസവ്യാസയോഗതഃ || 27 ||

ധർമാർഥകാമമോക്ഷാംശ്ച സഹോപായാൻ യഥാ മൂനേ |
നാനാഖ്യാനേതിഹാസേഷു വർണയാമാസ തത്ത്വവിത് || 28 ||

ധർമം പ്രവദതസ്തസ്യ സ കാലഃ പ്രത്യുപസ്ഥിതഃ |
യോ യോഗിനശ്ചരന്മൃത്യോർവാഛരിതസ്തുത്തരായണഃ || 29 ||

തദോപസംഹൃത്യ ഗിരഃ സഹസ്രണീ -
ർവിമുക്തസംഗം മന ആദിപുരുഷേ |
കൃഷ്ണേ ലസത്പീതപടേ ചതുർഭുജേ
പുരഃസ്ഥിത്യേമീലിതദ്യുഗ്ധധാരയത് || 30 ||

വിശുദ്ധയാ ധാരണയാ ഹതാശുഭ -
സ്തദീക്ഷയൈവാശു ഗതായുധവ്യഥഃ |
നിവൃത്തസർവേന്ദ്രിയവൃത്തിവിഭ്രമ -
സ്തുഷ്ടാവ ജന്മയം വിസൃജഞ്ജനാർദനം || 31 ||

ശ്രീഭീഷ്മ ഉവാച
ഇതി മതിരൂപകൽപിതാ വിതൃഷ്ണാ
ഭഗവതി സാത്വതപുംഗവേ വിഭൂമ്നി |
സ്വസുഖമുപഗതേ ക്വചിദ്വിഹർതും
പ്രകൃതിമുപേയുഷി യദ്ഭവപ്രവാഹഃ || 32 ||

ത്രിഭുവനകമനം തമാലവർണം
രവികരഗൗരവരാംബരം ദധാനേ |

വപുരലകുകുലാവൃതാനനാബ്ജം

വിജയസഖേ രതിരസ്തു മേനവദ്യാ || 33 ||

യുധി തുരഗരജോവിധുമുവിഷ്വൽ -

കചലുലിതശ്രമവാർയലങ്കൃതാസ്യേ |

മമ നിശിതശരൈർവിഭിദ്യമാന -

ത്വചി വിലസത്കവചേസ്തു കൃഷ്ണ ആത്മാ || 34 ||

സപദി സഖിവചോ നിശമ്യ മധ്യേ

നിജപരയോർബലയോ രഥം നിവേശ്യ |

സ്ഥിതവതി പരസൈനികായുരക്ഷണാ

ഹൃതവതി പാർഥസഖേ രതിർമമാസ്തു || 35 ||

വ്യവഹിതപുതനാമുഖം നിരീക്ഷ്യ

സ്വജനവധാദ്വിമുഖസ്യ ദോഷബുദ്ധ്യാ |

കുമതിമഹരദാത്മവിദ്യയാ യ -

ശ്വരണരതിഃ പരമസ്യ തസ്യ മേസ്തു || 36 ||

സ്വനിഗമമപഹായ മത്പ്രതിജ്ഞാ -

മൃതമധികർതുമവപ്സുതോ രഥസ്ഥഃ |

ധൃതരഥചരണോഽഭ്യയാച്ചലദ്ഗു -

ർഹരിരിവ ഹന്തുമിഭം ഗതോത്തരീയഃ || 37 ||

ശിതവിശിഖഹതോ വിശീർണ്ണദംശഃ

ക്ഷതജപരിപ്ലുത ആതതായിനോ മേ |

പ്രസഭമഭിസസാര മദ്യധാർഥം

സ ഭവതു മേ ഭഗവാൻ ഗതിർമുകുന്ദഃ || 38 ||

വിജയരഥകുടുംബ ആത്തതോത്രേ

ധൃതഹയരശ്മിനി തച്ഛിധേക്ഷണീയേ |

ഭഗവതി രതിരസ്തു മേ മുമൂർഷോ -

ര്യമിഹ നിരീക്ഷ്യ ഹതാ ഗതാഃ സരൂപം || 39 ||

ലലിതഗതിവിലാസവൽഗുഹാസ -

പ്രണയനിരീക്ഷണകൽപിതോരുമാനാഃ |

കൃതമനുകൃതവത്യ ഉൻമദാന്ധാഃ

പ്രകൃതിമഗൻ കില യസ്യ ഗോപവധുഃ || 40 ||

മുനിഗണന്യപവർയസങ്കുല്പിന്തഃ -

സദസി യുധിഷ്ഠിരരാജസുയ ഏഷാം |

അർഹണമുപപേദ ഇൗക്ഷണീയോ

മമ ദൃശിഗോചര ഏഷ ആവിരാത്മാ || 41 ||

തമിമമഹമജം ശരീരഭാജാം

ഹൃദി ഹൃദി ധിഷ്ഠിതമാത്മകൽപിതാനാം |

പ്രതിദൃശമിവ നൈകധാർകമേകം

സമധിഗത്യാസ്മി വിധൂതഭേദമോഹഃ || 42 ||

സുത ഉവാച

കൃഷ്ണ ഏവം ഭഗവതി മനോവാഗ്ദ്യഷ്ടിവൃത്തിഭിഃ |

ആത്മന്യാത്മാനമാവേശ്യ സോഽന്തഃശ്വാസ ഉപാരമത് || 43 ||

സമ്പദ്യമാനമാജ്ഞായ ഭീഷ്മം ബ്രഹ്മണി നിഷ്കലേ |

സർവേ ബഭൂവുസ്തേ തുഷ്ണീം വയാംസീവ ദിനാത്യയേ || 44 ||

തത്ര ദുന്മുദയോ നേദൂർ -

ദേവമാനവവാദിതാഃ |

ശശംസുഃ സാധവോ രാജ്ഞാം

ഖാത്പേതുഃ പുഷ്പവൃഷ്ടയഃ || 45 ||

തസ്യ നിർഹരണാദീനി സമ്പരേതസ്യ ഭാർഗവ |

യുധിഷ്ഠിരഃ കാരയിത്വാ മുഹൂർത്തം ദുഃഖിതോഽഭവത് || 46 ||

തുഷ്ടുവുർമുനയോ ഹൃഷ്ടാഃ കൃഷ്ണം തദ്ഗൃഹ്യനാമഭിഃ |

തതസ്തേ കൃഷ്ണഹൃദയാഃ സ്വാശ്രമാൻ പ്രയയുഃ പുനഃ || 47 ||

തതോ യുധിഷ്ഠിരോ ഗത്വാ സഹകൃഷ്ണോ ഗജാഹുയം |

പിതരം സാന്ത്വയാമാസ ഗാന്ധാർഃ ച തപസ്വിനീം || 48 ||

പിത്രോ ചാനുമതോ രാജാ വാസുദേവാനുമോദിതഃ |

ചകാര രാജ്യം ധർമേണ പിതൃപൈതാമഹം വിഭുഃ || 49 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യം സംഹിതായാം

പ്രഥമസ്കന്ധേ യുധിഷ്ഠിരരാജ്യപ്രലംഭോ നാമ നവമോഽധ്യായഃ ||